

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ



Комитет на регионите

**Мониторингов доклад за ЕГТС
за 2014 г.**

**Изпълнение на стратегията
„Европа 2020“**

Резюме

Настоящото резюме е изготвено от отдел Е2 на генералния секретариат на КР и се основава на проучването „Мониторингов доклад за ЕГТС за 2014 г. — Изпълнение на стратегията „Европа 2020“, изготвено от Metis GmbH (Jürgen Pucher и Stefanie Zöchmann).

Повече информация за Европейския съюз и Комитета на регионите можете да намерите в интернет на следните адреси: <http://www.europa.eu> и <http://www.cor.europa.eu>.

Пълният текст на проучването „Мониторингов доклад за ЕГТС за 2014 г. — Изпълнение на стратегията „Европа 2020“ е достъпен на английски език на адрес:
<http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Европейски съюз, 2015 г.

Възпроизвеждането на части от настоящата публикация е разрешено, при условие че източникът бъде изрично посочен.

Резюме

Комитетът на регионите редовно публикува мониторингов доклад относно развитието на Европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС). В настоящия доклад се анализират последните развития от 2014 г. и края на 2013 г. и се прави преглед на актуалното състояние на ЕГТС.

До края на 2014 г. бяха създадени общо 50 ЕГТС, в които участват над 800 национални, местни и регионални органи от 20 държави членки. Подготвят се още 18 проекта за ЕГТС.

Изпълнение на национално равнище

Измененият регламент за ЕГТС беше приет на 17 декември 2013 г. и влезе в сила на 22 юни 2014 г. Срокът за прилагане на регламента от държавите членки беше 22 юни 2014 г. През цялата 2014 г. ЕГТС и държавите членки обсъждаха прилагането на регламента¹, а също и на конкретни елементи от новата политика за сближаване, които имат отношение към ЕГТС.

Този процес продължава и сега. Към днешна дата КР е открил испанския Кралски декрет 23/2015 от 23 януари. Освен това изменените унгарски и словашки разпоредби влязоха в сила съответно на 20 декември 2014 г. и 1 март 2015 г. Във федерална Австрия провинциите Бургенланд, Каринтия, Залцбург и Тирол измениха своите законодателства в съответствие с преразгледания регламент за ЕГТС между октомври 2014 г. и февруари 2015 г. В Люксембург беше извършена проверка с цел да се определи дали следва да се измени настоящото законодателство. Длъжностните лица стигнаха до извода, че промяна не е необходима.

Всички други държави - членки на ЕС, не бяха променили своите законодателства до края на март 2015 г. Възможно е те да не са установили необходимост от промяна на настоящото законодателство.

Европейската комисия не прие делегирания акт, предвиден в член 17 и член 17, буква а) от Регламента.

¹ Регламент (ЕС) № 1302/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1082/2006 относно Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) с цел по-голяма яснота, опростяване и усъвършенстване на процеса на създаване и функциониране на такива групи. Измененият регламент за ЕГТС е в сила от 22 юни 2014 г.

Преглед на състоянието на ЕГТС

В периода от края на 2013 г. до края на 2014 г. бяха създадени 8 ЕГТС. 4 създадени неотдавна ЕГТС обхващат територии в Унгария и Словакия, а също така в Полша и Швеция. Една група създаде транспортен коридор за Централна Европа, а Румъния беше включена в ЕГТС „European Common Future Building“ (създадена през 2012 г., но без предварително уведомление). Местни власти, по-специално испански и френски, участват в 4 други нови ЕГТС.

ЕГТС, създадени през 2014 г. или в края на 2013 г.

№	Наименование	Страни	Учредяване
1	Torysa EGTC	HU, SK	09.10.2013 г.
2	Svinka EGTC	HU, SK	09.10.2013 г.
3	GECT Alzette Belval	FR, LU	13.02.2012 г.
4	AEuCC Cities of Ceramics, AECT limitada	ES, FR, IT, RO	07.01.2014 г.
5	European Common Future Building EGTC	HU, RO	17.10.2012 г.
6	Central European Transport Corridor EGTC Ltd.	PL, HU, SV	24.03.2014 г.
7	Huesca Pirineos – Hautes Pyrénées (HP-HP)	ES, FR	11.11.2014 г.
8	AECT Faja Pirítica Ibérica	ES, PT	14.10.2014 г.

В доклада се анализира и състоянието на 41 ЕГТС, учредени преди октомври 2013 г., и се предоставя подробна информация относно ключови показатели като органи, проекти и членове.

По данни на унгарското Министерство на външните работи ЕГТС „Karst Vodva“ би могла да се обедини с друга ЕГТС от региона и да се разпусне по този начин. За ЕГТС „Sajó-Rima“ също има данни, че е прекратила дейността си и следователно би трябвало в скоро време да се разпусне.

Групите накратко – изпълнение на стратегията „Европа 2020“ и новата политика на сближаване

2014 г. се характеризира с това, че средствата, предназначени за програмите през периода 2007-2013 г., вече бяха разпределени, а програмите за новия период все още не бяха започнали. Поради това тя може да се счита за труден преходен период за онези ЕГТС, които не са в състояние да оперират само със средствата от членския внос.

Географските тенденции показват, че свързаното с Унгария динамично развитие е продължило. Бяха основани 3 нови групи с намерение за по-нататъшно разширяване.

През изминалите две години няколко групи съобщиха за успешни разширявания или изготвиха конкретни планове за приобщаване на нови партньори. 3 ЕГТС разшириха своите територии, а 7 имат конкретни планове за разширяване – този процес продължава (два такива плана включват новата държава членка Хърватия).

По отношение на развитието на партньорствата, има интересни данни за ЕГТС, основани с конкретни цели. Националните сдружения на градовете с традиции в керамиката основаха АЕуСС. По подобен начин органите, занимаващи се с парковете и околната среда, създадоха две морски ЕГТС с участието на френски и италиански партньори. ЕГТС „Grande Région“ – която управлява многостранната, трансгранична европейска програма за териториално сътрудничество – няма да изпълнява тази роля през новия период (2014-2020 г.). Въпреки това може да се създаде нова ЕГТС.

Редовният членски внос е основен и стабилен компонент от бюджета на ЕГТС. Настоящият общ годишен бюджет, формиран от приходи от членски внос, се оценява на близо **12 милиона EUR** за 50 ЕГТС. Болницата в Cerdanya, чийто бюджет далеч надхвърля останалите, добави приблизително 20 милиона EUR, което са равнява на годишните разходи за нейното функциониране.

Общата стойност на проектите на ЕС, осъществени от ЕГТС, които а) са реализирани през 2014 г., б) приключили са през 2014 г. или в) в момента са на окончателния етап на своята реализация, възлиза на почти **60 милиона EUR**. Проектите за европейско териториално сътрудничество са жизненоважен източник на доходи на практика за всички ЕГТС: през 2014 г. **18 от 49 групи** продължиха текущи проекти по програмите за периода 2007-2013 г.: за общо **44 проекта** се съобщава, че все още са в процес на реализация.

Около 27 от 50-те ЕГТС съобщават, че имат персонал и в повечето случаи работниците се наемат директно от ЕГТС. Въз основа на предоставените данни може да се направи оценка, че в края на 2014 г. около **130 души** в целия ЕС са работили редовно за ЕГТС.

ЕГТС, подготвящи се за новия период на финансиране 2014-2020 г.

Само ЕГТС „Espacio Portalet“ съобщава, че е участвала в изготвянето и развитието на споразумение за партньорство – общата рамка за всички програми на европейските структурни и инвестиционни фондове на национално равнище.

ЕГТС са участвали по-отблизо и по-активно в процеса на планиране на програмите за европейско териториално сътрудничество. В повечето случаи ЕГТС са участвали в Програмния комитет или с тях са провеждани консултации; около една трета от отговорилите ЕГТС (11 от 34) са участвали по този начин.

За много групи изготвянето на новите програми е и идеално време да преосмислят своите стратегически основи: 9 от 34 ЕГТС посочиха, че възнамеряват да си променят профила или портфолиото в краткосрочен план.

7 от 34 групи посочиха, че възнамеряват да се концентрират върху конкретни инвестиционни приоритети през новия период.

С оглед на тяхното участие в новата програма ЕГТС се насочват ясно към управлението на Фонда за малки проекти или към сходни механизми за управление на по-малки дейности. Като цяло 15 групи от 34 съобщиха, че а) отговарят за управлението на бъдещ фонд от този тип, б) възнамеряват да направят това или в) са направили неуспешен опит да изпълнят тази роля. 9 от тези 15 групи отговарят за бъдещия Фонд за малки проекти.

Що се отнася до новите инструменти като воденото от общностите местно развитие (ВОМР), интегрираните териториални инвестиции (ИТИ) и съвместния план за действие – нито една от тези възможности не е използвана в програмите за европейско териториално развитие.

Подготвяни ЕГТС

Съгласно сведенията, с които разполагаме, в края на 2014 г. се е подготвяло учредяването на 18 ЕГТС. С изключение на ESPON не беше възможно да се открият нови проекти и идеи. Понастоящем тази ЕГТС е единствен бенефициер и прилага оперативната програма въз основа на споразумение за безвъзмездни средства

Еврообластта Regio Ramina и еврорегионите Neißer-Nisa и Grand Genève бяха добавени неотдавна в раздела „подготвяни ЕГТС“. В раздела „Идеи“ към списъка бяха добавени Novum EGTC, Европейската федерация на малките острови и Saint Martin-Sint Maarten EGTC, която включва две най-отдалечени страни и територии.